

Slekten «Oppi» i Dividalen

- av Odd Bjørklund -

Eiendommen Oppi er kjøpt av Øvre Stenvold i 1878 av Ole Jonsen Oppi f. 1826 i Sollia. Hans kone var Helene Halstensdr. Stubsveen f. 1827 i Ytre Rendalen. De hadde 3 barn: Hanna, Karoline og Jon. Jon Olsen overtok bruket etter foreldrene, han var f. 1869-1928, gift med Guri Relersdr. Lilleg f. 1876. Hennes foreldre: Reler Ingebrigtson f. 1848 og Anne Pedersdr. f. 1848 på Evenmo. Reler Ingebrigtsons foreldre: Ingebrigt Rasmussen f. 1822 på Tynset gift med Olea Olsdr. Melhus i Bardu f. 1824. Hun var datter av Mali Olsdr. KjærenG og Ole Olsen Utgård som ryddet Melhus i Bardu. Anne Pedersdr. Evenmo foreldre: Peder Kristoffersen f. 1816-1896 og Gjertrud Olsdr. f. 1822-1904. Begge fra Ringebu. Reler Ingebrigtson og Anne P. Evenmos barn:

1. Jon Relersen Lundberg, hans mor Goro Jonsdr. Nysted.
2. Olea Relersdr. døde som barn og Ingebrigt døde som barn.
3. Guri Rlersdr. f. 1876 gift med Jon Olsen Oppi f. 1850.
4. Ingeborg Relersdr. f. 1881, gift med lærer Søren Stensland, Lerbekmo.
5. Peder Relersen f. 1887.
6. Reidar Relersen f. 1889 gift med Andrea Olsdr. Sverresvold f. 1890.
7. Anne Relersdr. f. 1891. Hun bodde nede på Lerbekmo, ugift. Familien Reler Ingebrigtson bodde først på Lilleg på Alapmoen, men gården ble å gå under navnet «Nedi Storneset». De greide ikke å beholde gården sin, så de flyttet til Lillevand i Øverbygd. Og der «Nedi Storneset» bodde der en husmann ved navn Erik Olsen. Han hadde mange dyr på båsen og silk ble det ofte bunet.

En kveld utpå våren Reler kom hjem, hørte han forunderlige lyder ute i høyiaen. Og der stod Erik og stappet høy i en sekk. Reler sa bare: «Signe arbeidet». Han Erik svarte kort «takk» og forsvant. Reler gikk så inn og fortalte dette tyveriet til kona, som sa at han måtte nu stenge døra. Men Reler svarte at det kunne han da ikke, for så kom jo ikke Erik inn.

Jon Olsen Oppi og Guri Relersdr. barn: Hilborg, Rolf, Jonas, Ole, Gunda, Olav og Sigrid. Jon Olsen Oppi sin søster Hanna bodde nede på Lerbekmoen, ugift. Karoline Olsdr. Oppi f. 1853 gift med Ole Svendsen fra Opdal f. 1837. Han var første gang gift med Ragnhild Evensdr. f. 1832-1882. Han kjøpte Evenstad i Kirkesdalen i 1890. Deres barn fra 1. ekteskap.

1. Marit Olsdr. 1866-1924 gift med Ole Olsen Vorhaug 1860-1929. Han var første gang gift med Ingeborg Iselvmo f. 1866, døde 25 år.
2. Esten Olsen 1869-1947 gift med Anna E Sandeggen f. 1878.

3. Anna Olsdr. f. 1872 gift med Peder Pedersen Brunen f. 1867, sønn av Peder Larsen fra Sundalen og Ragnhild Pederstr. Fron.

4. Sigrid Olsdr. 1875 døde som barn.

5. Ingeborg Olsdr. 1877. Barn fra andre ekteskap.

6. Sven Olsen f. 1883 (mor til disse er Karoline O Oppi).

7. Ragnhild Olsdr. f. 1885.

8. Ole Olsen f. 1888.

9. Håkon Olsen f. 1890. Far til disse 9 barna Ole Svendsen omkom ved drukning i Målselven i 1910, da var han 73 år gammel. Hans foreldre var: Gjertrud Hågensdr. og Svein Arntsen Vognild. Begge var fra Opdal.

Slekten Oppi stammer fra den store Framislekten fra Sollia. Det var 4 søsken av Frami som kom til «Storskogen» utover 1820 tallet. Gården Frami i Sollia ble først bygget i 1760. Men før den tid lå gården nede på «Gammeljordet». Slekten går flere hundre år tilbake i tiden. De første i slekten er nevnt med Audun Engebretsen f. 1854, gift med Ragnhild Andersdr. f. 1666 i Dypalen. Deres sønn: Ole Audunsen Frami f. 1698, gift med Ingeborg Jonsdr. fra Koppang. Deres barn: Anders Olsen, Dypdalen f. 1727 gift med Kari Thomasdr. Volden f. 1726. Deres barn:

1. Ingeborg Andersdr. f. 1751 gift med Arne Pedersen Bredningshøsen (senere Ilen). 2. Ole Andersen Frami f. 1754 gift med Ingeborg Bergersdr. Messelt f. 1748-1780, han var gift 2. gang med Berit Brynjulfsdr. f. 1752. 3. Anders Andersen Frami f. 1755 gift med Ingeborg Jonsdr. fra Sollia. 4. Thomas Andersen Frami f. 1762 gift med Ingeborg Bergersdr. Messelt f. 1774. Deres barn: 1. Ingeborg Thomasdr. f. 1865 gift med Jon Pedersen Skæringsfjeldilen. 2. Marit Thomasdr. f. 1807. Berger f. 1796, han var gift med Pernille Pedersen Stal. 3. Anders Thomassen Frami f. 1802 gift med Pernille Andreasdr. Messelt f. 1806. Disse to kom til Messeltmo i 1828. De hadde 8 barn: Anders, Peder, Halvor, Ingeborg, Dorthea, Karen, Andreas og Thomas. Thomas Andersen Frami ble den første bruker på Slumpen. Han var f. 1834 og gift med Ingeborg Jonsdr. Skæringsfjeldilen f. 1831. Karen Andersdr. Frami f. 1844 ble gift med Kristian H. Eivevold i Rostadalen. Mens alle de andre 6 av Frami-søsknene emigrerte til Amerika.
4. Ole Thomassen Frami f. 1797-1870 gift med Berthe Gundersdr. f. 1807 på Svestad i Storelvdalen. De ryddet Dividal i 1832. 5. Karl Thomasdr. Frami f. 1793 gift med Halvor Olsen fra Storelvdalen. De ryddet Nergård i 1820, men de emigrerte til Amerika.

6. Margrethe Thomasdr. f. 1792

gift med Embret Olsen f. 1792-1853. Han var fra Helgestu på Koppang. De ryddet «Gammeljordet» på Solvold i 1830. Embret Olsen var bror til Toilef Olsen som ryddet Sletten i Dividalen. Ho Margrethe Thomasdr. omkom i uvær inne på Brannmoen i 1854 mens ho skulle til Øverby å hente glør fra gruva. Hun ble 62 år gammel, mannen hennes Embret Olsen, døde året forut i 1853, 61 år gammel.

Her ble det 4 søsken av Framislekten fra Sollia som kom til bygda som de første rydningsmenn og slo seg ned på Nergård, Dividal, Messeltmo og Solvold. Men det kom flere etter av Framislekten som blir et register så stort, og som nu fortsetter med Oppislekten. Ragnhild Andersdr. Frami f. 1760. Hun ble gift med sitt søskenbarn Ole Jonsen Oppi f. 1759. Han var lærer i Atnedalen.

Anders Olsen Frami f. 1777 gift med Anne Johansensdr. f. 1784. Hennes foreldre var: Klokker Johannes Kristensen og Ingeborg Knutsdr. Koppang. Familien reiste til Nordland i 1830 og solgte Framlelendommen til Erik Falliet.

Kari Olsdr. Frami f. 1802 gift med Jon Jonsen Oppi f. 1800. Hun reiste til Nordland da han døde. Deres datter True Jonsdr. gift med Ole Johansen Stasbuøyen. Deres datter: Kari Olsdr. gift med Severin Svendsen Søndre Brønn. Karl Olsdr. Frami og Jon Jonsen Oppi hadde sønnen: Ole Jonsen Oppi f. 1826 gift med Helene Haldstendtr. Stubsveen i Ytre Rendalen. Disse kom nordover og ryddet Oppi i Dividalen utgått av Øvre Stenvold. De hadde 3 barn Hanna, Karoline og Jon. Sønnen Jon Olsen Oppi ble å overta bruket etter foreldrene. Han ble gift med Guri Relersdr. Lilleg. Og i dette ekteskapet kom det 7 barn tilverden der på Oppi i Dividalen. Hilborg, Rolf, Jonas, Ole, Gunda, Olav og Sigrid. Rolf overtok bruket etter foreldrene. Jonas gift med Oddaug Støiland, Sigrid gift med Konrad M. Helgesen. For de fleste familier ble det en kamp for eksistensen i nyridningstiden. Det ble harde tider for foreldrene som måtte henge i, fra tidlig til sent.

Ungene kom som regel på løpende bånd med et års mellomrom.

Det ble mange munner å mette, men de vaks som regel opp, og ble store sterke folk. Det var de sterkeste og mest hardføre dølinger, de var allsidig og vant med ernæringen fra dalene «der sør». De første som kom nordover var vante tømmerhuggere og tømmerfløtere. Urskogene skulle utdrives og mye gikk til husbygging først og fremst til Tromsø. Livet der oppe i skogene og tømmerbuene har mye å fortelle fra fordums tider.

I storflommen kom tømmeret ut i

Her fra Oppi i Sollia kom han Ole Jonsen Oppi og ho Helene Halstensdr. til Dividalen. De hadde 3 barn: Karoline, Hanna og Jon.

elva på sin lange seilas ned til Moen, gjennom farefulle stryk og fosser. Historien forteller om de mange tragiske ulykker nedetter elva, de kom som regel for nære dragsuget av fossene og det bar uti avgrunne. Kona og ungene ble sittende igjen i sorg og elendighet. Derfor ble det mange som emigrerte til Amerika. De reiste fra alt, og igjen til det ukjendte. De fleste av dølene var jakt- og fangstmenn. Når jakteieren ble for stor og påtrengende var det noe som ikke kunne stoppes, de hadde det i blodet. Han Halvor Olsen sa: «Nær dom begynne å tala om bjønn, da e det bære så det krikke til mig».

De hadde urskogen og fjellviddene og villdyrene omkring seg. De tok seg jakturer oppunder fjellbandet hvor rypeflokkene holdt til i småriset. Om vinteren drev de snarefangst innover Dividalen, også under fullmånen og nordlyset. De var utpekulerte og tok fuggelen i hov, mens den lå i «dåkk». Det var flokker av årfugl og ryper i de gamle tider. Og der inne i urskogene holdt rovdynene til. Men de var den gang også nærgående inni husdørene til folk som slo ihjel de eneste dyrene de hadde avlet opp. Da ble det katastrofe for nyrydderne. Jakthistorien forteller at hver eneste Dividal hadde skutt mer enn en bjørn, selv om alle ikke er nedskrevet i historien. Ole Tellefsen Sletten skjøt 3 bjørner på samme dag, og det er jo noe av en jakthistorie.

Attåtårningen ble jo fiske i elver og vann. Det ble en del av eksistensgrunnlaget for hver enda bonde. De hadde med seg også dette, som de kunne å utnytte. Garnene ble fulle på gyteplassene, det var bare å hove inn. «Og hver vår ved tjæremila gikk far ved dag og natt». Naturen hadde selv regulert, med røtter og vindfeldt furu. Urskogen bar merker etter lynnedslag i tørrvridde furuer. Handelsmannen var godlynt av seg, som ga ut varer på «krita» til tjæren var kommet i tønner. De hektiske sommer-

måneder måtte de ta fatt på borkjøping borte i llene, de kunne bare ikke ligge på latsiden. Det måtte være never til tjæremila, og never til taktækking. Det ble tørr brennved til vinteren og barken gikk til impregneringer i garveriene. De måtte dyrke nyland til åkrer og potetland, det ble våronn, og det ble høyonn som varte til langt ut på høsten, de slo grasest langt borte i avdalene i den tid.

Far og mor gikk som «saga» fra tidlig til sent, det ble nok mange ganger en kamp for tilværelsen hos de første nyrydderne med unge-skråk, og et alo borte i fjøset blant buskapen når det var som verst. Og der på Oppi hos han Jon Olsen og ho Guri Relersdr. måtte de også være i virksomhet som hadde avlet opp den store barneflokket med 4 gutter og 3 jenter. Men det var hardbarkede og robuste deler som kom nordover.

Han Jon Olsen Oppi var en kraftkar som måtte over 2 meter. Han gikk under navnet «Jon-Opprakket» forde han var så stor og kraftig. Sagnet sier at han gjorde seg bemerket i skogene hvor han hadde sin virksomhet, han var en skogens kjempe. Han var også en ivrig skytter, hvor han er forevige på billedet av Øverbygd Skjotearlag fra 1878. Billedet henger på vegg på Kongsl Bygdemuseum med mange av de første rydningsmenn oppe i dalen. Denne attåtårningen til jordbruket, var det noe som alle deler måtte gjøre for å overleve, det var ingen andre muligheter i den tid for å berge liv. «Oppi» i Dividalen ligger der oppe i bakkeskråningen, som minnes terrenget fra sine hjemsteder i Sollia og Atnedalen. De kom nordover med sine seder og skikker og all sin styrke. De overlevde og trosset villmarken i stormer og uvær under måneskinn og nordlys i 40 kuldegrader. Men fikk til gjengjeld de hektiske sommermåneder under midnattsolen farvesprakende skue.

Slekten Oppi i Dividalen

I Nye Troms lørdag 1. nov. skriver Odd Bjørklund om slekten Oppi. Han sier her at av Ole Jonsens 3 barn flyttet Hanna til Lerbekmoen og bodde ugift der. Dette er ikke helt riktig. Hun kom først som buede til J. Pedersen på Målsnes. Etter noen års tjeneste kjøpte hun seg et jordstykke ca. et par dekar hvor hun bygde både stue og fjøs, og kalte plassen sin «Lillebo»

Når hun de første årene kunne holde ku på et areal av en slik størrelse måtte det vel være med en god del tilskuddsfor. De senere år gikk hun over til og holde geit. Hun fikk og bevilgning for å drive Cafe og overnatting, et yrke hun drev helt til under siste krig.

Hanna fikk en datter utenfor ekteskap, Sofie Lykken. Sofie blev gift med Ludvik Larsen Sandbakken. I ekteskapet blev det 4 barn. Dattera (Thea) gift med Eide Lange, Karlstad. John Sverre og Erling ble alle bosatt på Sandbakken, og alle disse førte slekta videre også etter ho Hanna. Hanna Olsdr. Oppi døde i 1945 90 år gammel.

Odd Eriksen

RETTELSE OM OPPISLEKTEN

Det er dessverre blitt en del feil i det innlegget Odd Eriksen hadde i Nye Troms torsdag om Oppislekten. I siste avsnitt står det Sofie Lykken, det skal være Sofie Klykken. Navnet på en av ungene til Sofie er blitt til dattera istedenfor Dorthea (Thea) og endelig er navnet Johannes Sverre blitt til John Sverre. Vi beklager.

Red.